

Handreiking Examengesprek

Je observeert de kandidaat tijdens de uitvoering van de beroepsproeve of het werkprocesexamen. Je voert daarnaast ook een examengesprek met de kandidaat om tot een goed oordeel te kunnen komen.

Het examengesprek sluit de beroepsproeve of het werkprocesexamen af. Je kunt tijdens dit gesprek zien of de kandidaat voldoende inzicht heeft in het werken in de beroepspraktijk. Je kunt daarmee ook bepalen of de kandidaat de onderliggende kennis van de opleiding kent en toepast.

In het examengesprek kun je de kandidaat vragen stellen over:

1. Waarom hij bepaalde keuzes heeft gemaakt tijdens de uitvoering van de opdracht.
2. Wat goed en minder goed ging bij bepaalde onderdelen uit de beroepsproeve of het werkprocesexamen. Je kunt bijvoorbeeld vragen: Wat was er aan de hand in die situatie? Waarom reageerde je in die situatie op die manier?
3. Het onderdeel dat in de beroepsproeve of het werkprocesexamen niet volledig aan bod is gekomen.
4. Inzicht van de kandidaat in de beroepspraktijk en achtergrondkennis.

Een methode voor het houden van een examengesprek is de START-methode. Dit betekent dat je begint met een concrete situatie die zich heeft voorgedaan tijdens de uitvoering van de opdracht. Die situatie neem je als vertrekpunt voor vervolgvragen. Het schema geeft een toelichting op de START-methode.

STAR(T)	Mogelijke vragen
Situatie	Wat was de situatie? Je kunt tijdens de uitvoering zelf een concrete situatie hebben gezien. Je kunt de kandidaat ook vragen om een voorbeeldsituatie te benoemen. Je vraagt bijvoorbeeld: • Wanneer vond je het spannend worden? • Wanneer liep het anders dan je had verwacht? • Wanneer liep het juist beter dan je had verwacht?
Taak	Wat was de taak van de kandidaat in deze situatie? Je vraagt bijvoorbeeld: • Waarom was het belangrijk om deze taak uit te voeren? • Was er (g)een reden om je taak te veranderen? • Wat was de taak van andere betrokkenen (collega's)?
Actie	Welke actie heeft de kandidaat ondernomen om de taak uit te voeren? Je vraagt bijvoorbeeld: • Waarom heb je die acties uitgevoerd? Waarom in die volgorde? • Hoe heb je onverwachte zaken aangepakt? Waarom op die manier? • Hoe reageerden anderen op jouw actie? Hoe ging je daarmee om?

Resultaat en Reflectie	Wat was het resultaat van de actie van de kandidaat in deze situatie? Je vraagt bijvoorbeeld: • Waarom was dit het resultaat? • Hoe had je het resultaat kunnen verbeteren? • Hoe kijk je terug op wat er in deze situatie is gebeurd? • Hoe had je de situatie anders kunnen aanpakken? • Wat vond je van de rol van je collega's in deze situatie?
Transfer*	Transfervragen achterhalen of de kandidaat met nieuwe, onverwachte situaties kan omgaan. Bij deze vragen wordt vaak de volgorde van STAR gevolgd (nieuwe situatie, jouw taak, welke acties, wat is dan het resultaat?). Je vraagt bijvoorbeeld: • Stel je voor ... (de alternatieve situatie) Wat zou je dan doen? Waarom? • Waarin is ... (de alternatieve situatie) ... anders dan de situatie die je in je beroepsproeve/werkprocesexamen tegenkwam?

**) Transfervragen worden alleen gesteld in een beroepsproeve/werkprocesexamen voor mbo 3 en 4.*

Voorbeeldvragen voor dit examengesprek

Het examengesprek gaat in elk geval over de volgende onderwerpen:

- teeltproces;
- werkplanning;
- klachten afhandelen;
- optimaliseren en innoveren;
- zorgen voor machines, apparatuur en technische installaties.

Je kunt de volgende vragen en/of opdrachten gebruiken bij het bespreken van de onderwerpen.

Teeltproces

- Hoe verzorg je dit gewas?
- Hoe zorg je dat dit gewas zich op de gewenste manier ontwikkelt?
- Hoe sluit je met deze sturing aan bij de afzet?
- Op welke manier wordt er duurzaam gekweekt in het bedrijf?
- Welke gebreken komen in dit gewas voor?
- Hoe voorkom je de gebreken in dit gewas?
- Welke factoren hebben invloed op de kwaliteit van het product?
- Wanneer is het nodig om overleg met de leidinggevende te plegen over het teeltplan of het teeltproces?
- Hoe houd je tijdens de werkzaamheden rekening met de kosten van het teeltproces?

Werkplanning

- Welke orders moeten er afgeleverd worden over 2, 4 en 6 weken?
- Hoeveel medewerkers heb je nodig over 2, 4 en 6 weken? Licht dit toe per niveau.
- Hoe houd je in de planning rekening met onderhoud en reparaties aan apparatuur en gebouwen?
- Hoe motiveer je medewerkers voor het uitvoeren van de werkzaamheden in het bedrijf?

Klachten afhandelen

- Beschrijf een klacht die een afnemer de afgelopen maand meldde. Hoe is deze klacht door het bedrijf afgehandeld?
- Vertel hoe dit bedrijf omgaat met klachten.
- Hoe zou jij op dit bedrijf omgaan met de afnemersklachten?

Optimaliseren en innoveren

- Hoe zou je de arbeidsproductiviteit hier kunnen verhogen?
- Hoe kun je het aantal ziekten en plagen verlagen bij deze teelt?
- Omschrijf een ketenoptimalisatie voor deze teelt.
- Welke fytosanitaire risico's loop je binnen dit bedrijf?
- Welke systemen voor ontsluiting en analyse van bedrijfsinformatie kun jij beschrijven?
- Welke innovaties signaleer jij binnen deze teelt?
- Bij welke partijen moet je financiële gegevens aanleveren?

Zorgen voor machines, apparatuur en technische installaties

- Welke storingen komen er in het bedrijf voor?
- Hoe los je deze storingen op?
- Hoe zou je deze storingen kunnen voorkomen?